

Een mooie tuin als aantrekkelijke drachtomgeving

Elke imker heeft belang bij een goede drachtomgeving. Als je de mogelijkheden hebt om een grote tuin aan te leggen, volgen hierna een aantal bruikbare aanwijzingen.

Als voorbeeld dient de aanleg van Landschapstuin Nieuw Robbekampen in Dreumel, ongeveer anderhalve hectare groot (www.robbekampen.nl). Deze landschapstuin is in 2012 aangelegd door mijn broer Jan van Egmond. Doel was een grote variatie aan houtachtige gewassen te planten en dan vooral bomen en struiken die je niet overal ziet. Inmiddels staan er ongeveer 800 soorten. Daarnaast staan er veel vaste planten. Belangrijk bij de keuze was dat bomen, struiken en vaste planten aantrekkelijk moeten zijn voor insecten. Bij insecten gaat het niet alleen over (honing)bijen maar ook over vlinders, zweefvliegen, kevers, enzovoort. Zo'n tuin aanleggen en onderhouden zodat de soortenrijkdom aan insecten toeneemt, is niet eenvoudig. In zes artikelen wil ik u als lezer meenemen in waar u aan moet denken als u dat wilt bereiken, en misschien nog wel belangrijker, wat u níét moet doen. Het zal dus geen uitvoerige beschrijving worden van bijzondere en aantrekkelijke planten, daar zijn andere boeken en tijdschriften over vol geschreven.

Het begin: de aanleg

De tuin ligt op een stroomruggrond van de Waal. Dat betekent lichte klei met een aflopend profiel naar zand op ongeveer 60-80 cm diepte. Verder een gehalte afslibbare grond van 20% (klei) en een zuurgraad van 6,9. Het hoge gehalte aan organische stof, 25%, is te danken aan de grote toevoer van plantaardig materiaal uit de tijd dat de landschapstuin nog boomkwekerij was. Voordat de tuin in 2012 werd ingeplant, is de grond met een cultivator diep losgehaald. Er zijn daardoor geen storende lagen die de doorworteling kunnen remmen. Verder is door grondonderzoek de

voedingstoestand van de grond bekend. Nu lijkt dit alles logisch, maar uit gesprekken met bezoekers blijkt dat veel tuinliefhebbers geen flauw benul hebben van de zuurgraad of de voedingstoestand van hun grond. Kennis van de grond waarop u start en wenst dat al uw planten floreren, is een eerste vereiste. Met een analyse van het grondmonster kunt u jaren vooruit. In de landschapstuin wordt overigens weinig mest gebruikt. In de winterperiode wordt bij sommige vaste planten die meeldauwgevoelig zijn (zoals Phlox en herfstaster) wat kali gestrooid. Over de hele tuin wordt kieseriet gestrooid (sulfaat en magnesium), maar telkens op basis van grondonderzoek.

Bij de keuze van de beplanting hield Van Egmond niet alleen rekening met de aantrekkelijkheid voor insecten. Het hele proces begint bij de geschiktheid van de grond voor de boom, struik of vaste plant. Zo gedijen zuurminnende planten (zoals Ericaceeën) slecht bij een zuurgraad boven 6,9. Het verdient aanbeveling om na te gaan welke groeiomstandigheden een bepaalde plant verlangt en of die wel voldoende winterhard is.

Als u daar onvoldoende rekening mee houdt, zijn de resultaten meestal teleurstellend. Bij de plantkeuze gaat het natuurlijk niet alleen om de aantrekkelijkheid voor insecten. Ook vorm, kleur en de voorkeur van de tuineigenaar spelen een rol.

Het voorjaar

In maart-april komt de tuin langzaam tot ontwikkeling. In de winter zijn de houtachtige gewassen gesnoeid. In het vroege voorjaar worden alle vaste planten en de siergrassen met een motorheggenschaar afgemaaid. Dat gebeurt beginnend vanaf de top en

dan met kleine stukken naar beneden. Er komt dan een laag dood materiaal op de grond te liggen. De plantenresten worden niet afgevoerd. Ondanks de soms ogenschijnlijk dikke laag snoeisels komen de vaste planten er in maart en april moeiteloos doorheen. Als het nieuwe bladerdek van de planten in mei-juni gesloten is, zijn de plantenresten bijna in zijn geheel door het bodemleven opgeruimd. De voordelen van het laten liggen zijn evident: minder werk en de eitjes, larven en volwassen insecten die in de stengels overwinteren, blijven gespaard. Bovendien wordt de grond tegen vorst beschermd en groeit er minder onkruid. Een aantal pollen siergras wordt niet afgemaaid vanwege de dwergmuis. Deze kleinste muizensoort in ons land maakt nestjes in de siergraspollen op 30-50 centimeter boven de grond.

Planten in het vroege voorjaar

In het vroege voorjaar staan in de landschapstuin al een aantal soorten vaste planten in bloei, die druk bezocht worden door insecten. De familie van de ruwbladigen is goed vertegenwoordigd door grote vakken met grootbloemige smeerwortel (*Symphytum grandiflorum*)-variëteiten. Deze lage smeerwortel is een goede bodembedekker en geschikt als onderbegroeiing bij opgaande heesters. Ook andere ruwbladigen zoals oriëntaals komkommerkruid (*Trachystemon orientalis*) en Kaukasisch vergeet-mij-nietje (*Brunnera macrophylla*) scoren goed. Andere planten die in maart-april bloeien zijn elfenbloem (*Epimedium* spp.), kruipend zenegroen (*Ajuga reptans*), schildblad (*Darmera peltata*),

gele dovenetel (*Lamium galeobdolon*), longkruid (*Pulmonaria* spp.) en *Pachyphragma macrophylla*. Ze zijn allemaal in meer of mindere mate aantrekkelijk voor insecten.

Werk in de landschapstuin

Elke tuin vraagt onderhoud. Vooral in het vroege voorjaar moet de tuin vrij worden gehouden van ongewenste kruiden (een week te laat betekent soms dubbel zoveel werk). In april zijn er al twee tot drie rondes geweest om de tuin schoon te houden. Aangezien veel insectensoorten (waaronder circa 80% van de bijensoorten) hun nestgelegenheid in de grond hebben, is het

belangrijk de grond zo weinig mogelijk te verstoren. Dat betekent wieden, onkruid rapen en weghalen als het nat weer is en laten liggen als het zonnig, droog weer is. Verder zo weinig mogelijk schoffelen of cultivateren. En als u de grond dan toch bewerkt, bijvoorbeeld om eenjarige te zaaien, zorg er dan ook voor dat de bovengrond boven blijft.

Eenjarigen

Elk jaar wordt op een aantal lege plekken een eenjarig bloemenmengsel met borage of phacelia ingezaaid. In dit bloemenmengsel zitten veel waardplanten waar allerlei insecten op af-

komen die bijvoorbeeld luizenpopulaties in de tuin onderdrukken. De eenjarigen worden gezaaid in de tweede helft van april; de hoofdbloei is ongeveer tien weken later. Aan het bloemenmengsel worden een aantal soorten toegevoegd zoals granen, boekweit, vlas en dropplant (*Agastache foeniculum*). Verder worden dan op kleine open plaatsen in de tuin verschillende papaversoorten gezaaid. De eenjarigen dragen bij aan een kleurrijke tuin met voortdurend voedsel voor insecten.

De volgende keer: de zomer komt eraan! ●

Kaukasisch vergeet-mij-nietje (*Brunnera macrophylla*).
Foto ArtCookStudio

Foto's Nieuw Robbekampen

